

vovala až do definitivního rozhodnutí o jeho příslušnosti k tomu neb
 enomu státu a nelze proto z toho ničeho dovozovati co do otázky, bylo-li
 toto území v kritické době tuzemskem či cizinou. Státoprávně náleželo
 celé území Těšínské, tedy i okres Frýštátský k zemím bývalé České ko-
 runy, čsl. vláda stála až do definitivního rozhodnutí důsledně na stano-
 visku, že celé území těšínského Slezska v jeho historických hranicích
 je součástí Čsl. státu; dokud o jeho rozdělení nebylo definitivně rozhod-
 nuto — což se stalo konferencí velvyslanců teprve dne 28. července 1920
 — nemohla býti pokládána žádná jeho část se stanoviska čsl. státu za cizo-
 zemsko, tedy ani ne za cizinu ve smyslu zákona ze dne 18. března 1920,
 čís. 188 sb. z. a n. Dopravovala-li obžalovaná předměty potřeby, o které
 jde, do Orlové, nešlo vůbec o vývoz do ciziny a není tu skutkové pod-
 staty trestného činu, jímž obžalovaná byla uznána vinnou. Napadený
 rozsudek, vycházející z nesprávného použití zákona co do pojmu »cizina«
 a proto zmatečný dle § 281 čís. 9 lit. a) tr. ř. byl, pokud je zmatkem sti-
 žen, tedy v odsuzujícím výroku zrušen a obžalovaná z obžaloby sprostěna.

Čís. 788.

Rušení míru domovního (§ 83 tr. zák.).

**Předmětem zločinu veřejného násilí dle § 83 tr. zák. mohou býti i míst-
 nosti jinak každému přístupné, vnikl-li do nich pachatel proti vůli oprávněného.
 Stačí i nenásilné vstoupení s více lidmi sebranými. Násilí na osobě
 dlužno spatřovati též v tom, že vůle její byla podrobena vnucené vůli
 vetřelců. Ten, kdo se přidružil k zástupu a byl přítomen při násilném jed-
 nání, aniž prohlásil nebo nepokrytě dal na jevo, že se s činností ostatních
 nestotožňuje, zodpovídá za celý výsledek jako spolupachatel.**

Souběh se zločinem veřejného násilí dle § 81 tr. zák.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1922, Kr I 641/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení
 zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu
 v Hradci Králové ze dne 4. března 1921, pokud jím byli obžalovaní podle
 § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro zločiny podle § 81 a 83 tr. zák.,
 zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu pro-
 jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku, pokud jím byli obžalovaní
 Albert F., Josef N. a Rudolf A. sprostěni z obžaloby pro zločiny dle §§ 83
 a 81 tr. zák. a obžalovaný Bohumil Č. pro zločin dle § 81 tr. zák. důvody
 zmatečnosti čís. 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř. Ohledně obžalovaných F-a, N-a
 a A-y zjistil nalézací soud, že dne 12. července 1920 o d p o l e d n e, když
 byl okresní komisař Dr. R. (dopoledne) odmítl podepsati důvěrníkům děl-
 nictva v D. legitimace, opravňující je k domovním prohlídkám, proto, že
 neodpovídaly vydaným předpisům, přitáhlo po zastavení práce v továr-
 nách před budovu okresního hejtmanství asi 3000 lidí a pak asi 100
 osob, mezi nimiž byli obžalovaní Albert F., Josef N. a
 Rudolf A., vniklo do budovy, vešlo bez zaklepání do úřadovny

Dra R-a a začalo na něho volat: »Jakým právem jste neuznal naše důvěrníky« a když Dr. R. jim řekl, že o tom nebylo řeči, začal obžalovaný A. křičet, bouchnuv na stůl: »Co si to dovoluujete, takhle s dělnictvem jednat, to nebylo ani za Rakouska.« Pak řekl obžalovaný N. Dru R-ovi, aby se šel dolů lidu zodpovídat, což bylo provázeno pokřikem davu: »Dolů s ním, ven s ním« a ve vedlejší kanceláři křičeli: »shodte ho, lumpa, dolů!« »Ten musí odsud pryč« a nadávky, jako »pacholek«. Když Dr. R. odmítl jít se dolů zodpovídat lidu, řekl mu obžalovaný F. nebo N. »když to není pravda (totiž že neuznal důvěrníky) a když se bojíte, my Vám zaručujeme bezpečnost«, ale Dr. R. prohlásil, že dolů nepůjde. Když pak viděl, že situace je následkem hroživého chování lidí v kanceláři neudržitelná a že legitimace, jak on zamýšlel, nebudou lidem přijaty, vyplnil v přinesených legitimacích jména důvěrníků, jak mu byla diktována, vydal jim je, jakkoli legitimace ty měly být dle nařízení vydány pouze četníkům, načež se lid po sdělení, že legitimace jsou vydány, zase rozešel. Nálezací soud neshledal v jednání obžalovaných F-a, N-a a A-y ani zločinu dle § 83 tr. zák., ani dle § 81 tr. zák., na které zněla obžaloba. Skutkovou podstatu dle § 83 tr. zák. vyloučil proto, že prý úřadovna okresní politické správy jako místnost každému veřejně přístupná nepožívá ochrany domovního míru; příchod obžalovaných důvěrníků dělnictva do úředních místností za účelem dohovoření se o legitimacích pro domovní prohlídky nelze prý pokládati za vniknutí, které předpokládá, že si pachatel přístup vynucuje; nebylo také prý vykonáno násilí na osobách a majetku, jak žádá § 83 tr. zák. Za hroživé chování nezjištěných účastníků nelze činiti zodpovědnými obžalované, poněvadž nebylo zjištěno, že všichni výtržníci jednali na základě společné úmluvy nebo dorozumění. Skutkové povahy zločinu dle § 81 tr. zák. není prý proto, že chování obžalovaných a jejich výroky neobsahují výhrůžky a nesměřovaly k vynucení vydání legitimací, nýbrž k tomu, aby Dr. R. dělnictvo uklidnil tím, že uzná jejich důvěrníky. Právem uplatňuje zmateční stížnost dle čís. 5 § 281 tr. ř., že rozsudek trpí vnitřním odporem, vyslovuje-li na jednom místě, že obžalovaní do úředních místností »nevnikli« a zjišťuje-li současně na jiném místě, že vnikli do budovy okresního hejtmanství a úřadovny Dra R-a s velkým zástupem asi 100 lidí, jimž nikdo se neodvážil odporovati. Po stránce právní posoudil první soud věc v několika směrech mylně a zavinil tak zmatečnost rozsudku dle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Předmětem rušení domovního míru mohou být i místnosti, jinak každému přístupné, na př. obchodní, hostinské, tedy i úřední. Podmínkou je, že pachatel vstupuje proti vůli oprávněného a že je si toho vědom. Vniknutí nemusí být násilné, stačí i nenásilné vstoupení. Stane-li se vniknutí do domu a místností, jako v tomto případě, s více lidmi sebranými, jest pojem trestného činu zrovna tak splněn, jako když jednotlivá osoba se zbraní do domu a místností vnikne; okolnost, že si pachatelé nemusili přístup do úřadovny vynucovati, že nemusili překonávat při vstupu fyzické překážky, nevylučuje zákonné známky vniknutí. Zákon nežadá — na rozdíl od rušení míru pozemního — násilný vpád, násilné vniknutí, nýbrž pouze vstoupení do okruhu chráněného předmětu — (domu a jeho částí) — proti vyslovené nebo domnělé vůli oprávněného. Místnosti okresního hejtmanství jsou volně a veřejně přístupny osobám, které přicházejí za účelem úředního jednání, nikoliv

představitelům organisovaného násilí, kteří vnikají svémocně a bezprávně s davem sebraných lidí, by vykonali násilnosti. Že se v tomto případě stalo vniknutí proti vůli osob oprávněných, vyplývá ze zjištěné situace, zejména z toho, že se okresní komisař Dr. R. se vši rozhodností bránil proti požadavkům vetřelců a že jen následkem tísnivé situace a hrozivého chování útočníků nemohl své vůli dáti průchodu. Pokud jde o zákonnou známku vykonání násilí na osobách nebo majetku — požadovanou k zločinu dle § 83 tr. zák. — dlužno uvést, že výkon násilí ve smyslu tohoto § spočívá již v tom, že vůle ohrožené osoby, svobodně se rozhodnouti, a, pokud jde o úřední osobu, svůj úřad dle daných předpisů spravovati, byla omezena tím, že byla tato osoba podrobena vnucené jí cizí vůli. Není třeba za všech okolností fysického násilí, stačí násilí psychické, nebezpečné pohrůžky, jaké jsou zde zjištěny. Vyslovujeť rozsudek po vyličení jednotlivých násilností, jak shora jsou uvedeny, že následkem hrozivého chování vniknuvšího davu byla vytvořena situace taková, že ohroženému komisaři Dru R-ovi nezbylo, než podrobiti se vůli diktátu davu, ježto nemohl pomýšleti na odpor. Za vyvolání této situace zodpovídají všichni obžalovaní, kteří svou přítomností na místě činu vědomě spolupůsobili ke zdaru společného násilného podniku. Jest úplně lhostejno, předcházela-li před jednáním obžalovaných dohoda neb usnesení o tom, co podniknou, stačí úplně, jednali-li vědomě se stejným úmyslem a za stejným cílem — vykonati násilí na úřední osobě, jejím svobodném rozhodování a vynutiti na ní úřední jednání. Tím, že se ten který obžalovaný přidružil k zástupu, při násilném jednání byl přítomen, aniž prohlásil nebo nepokrytě dal na jevo, že se s činností druhých nestotožňuje a s nimi nesouhlasí, zodpovídá za celkový výsledek společné činnosti podle zásady platné o spolupachatelích. Jsou tudíž — při správném výkladu zákona — v tomto případě zjištěny veškeré známky objektivní skutkové podstaty zločinu dle § 83 tr. zák. Obžalovaným dlužno však přičísti vedle toho i sbíhající se zločin dle § 81 tr. zák., poněvadž jejich násilí se obracelo proti úřední osobě a směřovalo k vynucení úředního jednání (vydání nepřipustných legitimací). Pouhým podřazením zjištěného jednání pod § 83 tr. zák. nebyly by vyčerpány tyto zvláštní okolnosti případu, o něž tu jde.

O obžalovaném Bohumilu Č-ovi zjistil první soud, že přišel dopoledne dne 12. července 1920 asi s 10 důvěrníky dělnictva do úřadovny okresního hejtmana a vytýkal přítomnému komisaři Dru. R-ovi, že nechce vydati dělníkům legitimace k domovním prohlídkám, naopak, že vydané již roztrhal, a prohlásil, »že to důvěrníkům postačí« (dle jiné verse »že neručí za následky«, »že z toho vyvodí důsledky«) a že Dr. R. pojal tato slova jako pohrůžku, že důvěrníci nebudou držeti dělnictvo zpět, (kdyby použilo násilí). Soud nalézací neshledal v těchto slovech výhrůžku a považoval je pouze za upozornění obžalovaným Č-em, jako dělnickým důvěrníkem, že nastává tu kolise mezi přáním dělnictva, chtějícího, aby prohlídky v domácnostech vykonávali důvěrníci, a mezi jejich důvěrnickou funkcí. O pohrůžce prý nemůže býti řeči, protože prý obžalovaný netvrdil, že by v tom případě, kdyby Dr. R. nevyhověl, stihly ho nějaké neblahé následky. Právem vytýká stížnost státního zastupitelství dle čís. 5 9 a) § 281 tr. ř., že první soud vykládá pojem nebezpečné výhrůžky příliš úzce. Není třeba, by nebezpečná výhrůžka byla v každém případě pronesena zřejmě a výslovně. Stačí a úplně se tomu rovná, byla-li pachate-

lem vytvořena situace taková, v níž ohroženému nezbývá než podrobiti se cizí vůli jemu vnucené, nechce-li se vystaviti horším následkům. Taková situace byla dle rozsudečného zjištění v tomto případě, ježto bylo velké jitrění mezi dělnictvem a dav lidu, který vtrhl do hejtmanství, se bouřlivě dožadoval svémocných domovních prohlídek. Slova Č-ova byla pohrůžkou násilnou z vůli lidu, z níž musil míti Dr. R. strach o svůj život a tělesnou bezpečnost a jako představitel veřejného pořádku, jenž činěn byl právě obviněným Č-em zodpovědným za to, že vůli lidu ohledně domovních prohlídek vyhověti nechtěl. Pohrůžka tato pak čelila jedině k tomu, aby na úřední osobě vynuceno bylo úřední jednání. Poněvadž zde soud vyloučil subjektivní vinu jen následkem právně mylného výkladu objektivních náležitostí skutkové podstaty § 81 tr. zák., jeví se i ohledně obžalovaného Č-a nutným rozsudek zrušiti a věc vrátiti k opětnému jednání soudu své stolice.

Čís. 789.

Při stanovení hodnoty ukradených věcí nelze vzít za základ jejich hodnotu v bankovkách, přepočtených na jejich kursovní hodnotu ve měně zlaté.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1922, Kr I 337/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 17. listopadu 1919, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem krádeže dle §§ 171, 173, 174 II a), c), 176 II c) a 179 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávající se důvodů zmatečnosti čís. 9 a), pokud se týče 10 § 281 tr. ř., správně jen 10, uplatňují zmateční stížnosti v podstatě, že nalézací soud nedbal toho, že trestní zákon a lex Ofner měly, stanovíce hranice hodnotové, na mysli tehdejší měnu peněžní a nikoli znehodnocenou papírovou měnu v době spáchání činu, že proto měl soud, aby vyšetřil skutečnou hodnotu věcí, převést sumu bankovek, již vyjádřena byla škoda, na jejich kursovní hodnotu ve měně zlaté. Tak prý by se ukázalo, že cena odcizených předmětů nepřevyšuje hranice § 179 tr. zák., a že je proto potrestání obžalovaných dle tohoto §u právně mylným. Než zmateční stížnost není oprávněna. Dlužno podotknouti, že od okamžiku, kdy byla na základě zmocnění, daného cís. nař. ze dne 4. srpna 1914, čís. 198 ř. zák. suspendována bankovní akta rakousko-uherské banky, zrušena povinnost této banky směňovati bankovky za kovovou minci a dáno bance zmocnění, vydávati bankovky s nuceným oběhem beze vší úhrady, nebyly rakousko-uherské bankovky již představitelem peněz zlaté měny korunové. Faktický stav byl tedy již po celou dobu války ten, že bankovky měly povahu platidla s nuceným oběhem, kdežto rakouské mince zlaté staly se mincemi obchodními s hodnotou kursovní. Fakticky byly tudíž papírové koruny platným platidlem a měřítkem hodnot také v době spáchání krádeží, a jednal proto správně soud nalézací, ocenil-li v nich škodu poškozeného